

Ένα βιώσιμο μέλλον για το φοινικόδασος του Βάι

“Conservation measures for the palm forest of Vai, Greece”

LIFE98 NAT/GR/005264

Το φοινικόδασος του Βάι

Το ηλεκτρονικό δελτίο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Lifenews και η νέα έκδοση LIFE Focus, *LIFE και Ευρωπαϊκά Δάση*, υπό τον τίτλο «Ένα βιώσιμο μέλλον για το φοινικόδασος του Βάι», παρουσιάζουν και εξάρουν τη σπουδαιότητα του έργου «Μέτρα διατήρησης για το φοινικόδασος του Βάι», που εκπονήθηκε από το ΕΚΒΥ (1999-2002), σε συνεργασία με την Ιερά Μονή Τοπλού και τη Διεύθυνση Δασών Λασιθίου, και χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (από το LIFE-Φύση), το Υπουργείο Γεωργίας, την Ιερά Μονή Τοπλού και το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας.

Στα σχετικά κείμενα γίνεται αναλυτική περιγραφή των γνωρισμάτων, της μοναδικότητας και σπουδαιότητας του δάσους που συνθέτουν οι φοίνικες του Θεόφραστου στο βορειοανατολικό άκρο της Κρήτης, αλλά και των προβλημάτων που προέκυψαν τόσο από τις επάλληλες εκχερσώσεις που συρρίκνωσαν την έκταση του, όσο και από την άναρχη τουριστική ανάπτυξη που επέφερε την οικολογική και αισθητική του υποβάθμιση. Ιδιαίτερα διεξοδική είναι η περιγραφή του έργου, των στόχων και των δράσεων του. Δράσεων που στόχευαν στην ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετώπιζε η περιοχή και ειδικότερα στη βελτίωση της δομής του υφιστάμενου δάσους, στην αύξηση της έκτασής του, στη ρύθμιση των τουριστικών και άλλων δραστηριοτήτων και στην προβολή της σπουδαιότητάς του για τη βιοποικιλότητα και την αειφόρο ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

Για την επιτυχία του έργου επισημαίνεται χαρακτηριστικά:

Το έργο διπλασίασε την έκταση του φοινικοδάσους. Οι φοίνικες αποκαταστάθηκαν σε 13,4 εκτάρια και διασφαλίστηκε η φυσική αναγέννηση σε 2,7 εκτάρια. Κατάφερε, έτσι, να αυξήσει την επιφάνεια του δάσους από 15,6 σε 31,7 εκτάρια. Οι δράσεις αποκατάστασης, όπως η περίφραξη, οι φυτεύσεις, η εγκατάσταση αρδευτικού συστήματος, και το πότισμα αποδείχθηκαν ιδιαίτερα αποτελεσματικές, με 95% ποσοστό επιτυχίας.

Σημαντικό ρόλο στην επιτυχία του έργου έπαιξε η συμμετοχή όλων των τοπικών παραγόντων στη διαδικασία λήψης κρίσιμων αποφάσεων σχετικών με τη διαχείριση του δάσους. Η ομάδα έργου συγκέντρωσε σημαντικές γνώσεις για την οικολογία των φοινίκων, για τη διαχείριση και την αποκατάστασή τους. Αυτή η γνώση διαβιβάστηκε επιτυχώς στη Δασική Υπηρεσία, την υπεύθυνη αρχή για την προστασία του δάσους, η οποία πριν από την εφαρμογή του έργου LIFE δεν είχε τα απαραίτητα εργαλεία, όπως π.χ. το σύστημα παρακολούθησης υδάτων.

Στο πλαίσιο του έργου, επίσης, προωθήθηκε η έννοια του αειφόρου τουρισμού, κάτι που έγινε για πρώτη φορά μέσω έργου LIFE στην Ελλάδα. Αυτό επιτεύχθηκε σε εθνικό επίπεδο στο συνέδριο για τον τουρισμό σε προστατευόμενες περιοχές που διοργανώθηκε στη Σητεία και σε τοπικό επίπεδο με τις επαναλαμβανόμενες συζητήσεις με τοπικούς παράγοντες για την εξέλιξη των συμβατών με τον φυσικό χαρακτήρα της βορειοανατολικής Κρήτης δράσεων.

Η πρωτοβουλία ανταλλαγής εκτάσεων συνεχίζεται και μετά το πέρας του έργου, ενώ και άλλα θετικά αποτελέσματα του έργου προκύπτουν μετά τη λήξη του. Τον Μάρτιο του 2006, μία επίσκεψη παρακολούθησης από την εξωτερική μονάδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διαπίστωσε ότι στις θετικές επιπτώσεις του έργου συμπεριλαμβάνεται και η αποτροπή τυχόν ανεξέλεγκτης τουριστικής ανάπτυξης, ενώ οι τοπικοί παράγοντες και επισκέπτες, γνωρίζοντας πλέον την οικολογική και αισθητική αξία του δάσους, ενδιαφέρονται περισσότερο για την προστασία του και για την ανάπτυξη φιλικών προς το περιβάλλον δραστηριοτήτων.

Το κείμενο αποτελεί αναδημοσίευση από το ηλεκτρονικό δελτίο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Lifeneews. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να δείτε το [project summary](#) στην ιστοσελίδα του LIFE. Το έργο «**Μέτρα διατήρησης για το φοινικόδασος του Βάι στην Ελλάδα**» παρουσιάζεται στην νέα έκδοση LIFE Focus, *LIFE και Ευρωπαϊκά Δάση*. Βλ. το [publications section](#) στην έκδοση του LIFEnews για περισσότερες λεπτομέρειες.

Project summary:

http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm?fuseaction=home.createPage&s_ref=LIFE98NAT/GR/005264&area=1&yr=1998&n_proj_id=312

Publications section: <http://ec.europa.eu/environment/life/news/lifeflash/#forests>